Poštarina plaćena

7/159/68 „JURAJ SIŽGORIĆ" ŠIBENIK NAUČNI ODSJEK

POJEDINI BROJ 1.50 D

Tribuna

„TRIBUNA" poludnevnik
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 47. Split: Marulićeva 1/II.
ČEK. RAČ. Zagreb 46.798
PRETPLATA mes. d. 14, za inostranstvo din. 25.
RUKOPISI se ne vraćaju.

GODINA V — ŠIBENIK — 9 januara 1937 — SPLIT — BROJ 466

„Srpski front"

Vijest o navodnom stvaranju „srpskog fronta", koja je ovih dana lansirana u našu javnost, a koju su registrovale neke naše novine (ćirilicom štampane), unela je konsternaciju u redovima „hrvatskog pokreta", tako da je štampa „pokreta", notirajući tu vijest, popratila istu ovakvim komentarom: „Sama vijest izgleda nam sasvim nevjerovatna, jer za takvu grupaciju **ZAISTA NEMA nikakvog stvarnog razloga".**

Provjeravajući tu „nevjerovatnu vijest" evo što smo saznali.

Ne radi se zaista o stvaranju nekog POLITIČKOG „srpskog fronta", koji bi bio antipod postojećem „hrvatskom frontu" (SDK), po srijedi je naprotiv pokušaj nekih sarajevskih zanešenjaka, bivših Srnaovaca, da vaskrsnu SRNAO (Srpsku nacionalnu omladinu). Kao prva etapa vaskrsavanju te pokojne šovenističke-plemenske organizacije imala bi da bude akcija za osnivanje »Srpskih klubova" u cijeloj zemlji (medju srpskim dijelom našega naroda). U Sarajevu je već takav »Srpski klub" i osnovan i — legaliziran. Iz jednog novinskog napisa, kojim je pozdravljeno osnivanje tog „srpskog kluba", saznaje se da je parola tih probudjenih Srnaovaca „Srbi, ustajte!"

Treba imati u vidu, taj poziv za SRBOVANJEM nije potekao iz Sumadije, već iz Bosne, pa, Bosni iako ne osporavamo srpske tradicije, taj glas Bosne (djelića njenog) ne može da bude toliko po srpslvo meritoran kao kad bi potekao iz Šumadije. Šumadija (Srbija), koja je na žrtvenik narodnog jedinstva i državne zajednice prinijela sve što je imala: i svoj državni suverenitet, i ime svoje, i zastavu, i grb, uvjereni smo ne bi se upuštala u avanturu „srpskih frontova", a niti bi ista poznavajući političku zrelost i jugoslavensku širokogrudnost Srbijanaca (bez obzira na njihovo partijs. opredjelj.), prihvatila objeručke poziv „Srbi, na okup!" pa makar on potekao iz Bosne ponosne.

U Beogradu, uostalom, postoji t. zv. „Hrvatski Klub" (osnovan nekako u vrijeme „krvavih rezima") kome je zadatak da okuplja beogradske Hrvate (a što je najinteresantnija njegovim članom je i jedan bivši ministar poznat sa svog isprsavanja da je on „jugoslav. nacionalista"). Ali, ni uza sve postojanje takvog plemensko regionalnog kluba u Beogradu, Srbijanci nastanjeni u Zagrebu nikad nisu ni pomišlili da bi u Zagrebu osnovali nekakav separatistički „Srpski klub". Pa kad nisu svojom inicijativom, vjerujemo, neće ni inicijativom Bosne, pa makar kolike ona zasluge za srpstvo imala.

Nas, dakle, jugoslavenske nacionaliste taj nagovješteni val srnaovstva (ne kažemo; srpstva) iz Bosne, koji bi imao da preplavi svu Jugoslaviju (a to po ovim riječima: „treba osnivati srpske klubove širom cijele Jugoslavije") ni najmanje ne uzrujava, a u ostalom mi smo iznijeli u našem političkom osvrtu pod naslovom „Kruže glasovi" u broju od 6 decembra: „I tada mogla bi od Kraljevine Jugoslavije — da je po Mačkovim željama — opet Kraljevina SHS, doba Hanovstva, SRNAOVSTVA, Munaovstva, Slonaovstva, ali i ORJUNASTVA..."

Ipak, ako tu „nevjerovatnu vijest" postavimo na teren objektivnosti, logike i pravičnosti, osnivanju ne samo „SRPSKIH KLUBOVA" već i SRPSKOG FRONTA mogli bi naći opravdanja i kazati da takvom plemenskom grupisanju ZAISTA IMA STVARNOG RAZLOGA, po onoj: Šilo za ognjilo. A baš štampa „hrvatskog fronta" (pokreta) vidi da takvom srpskom grupisanju „zaista nema nikakvog stvarnog razloga". I teši se da u tim pokušajima „grupisanja" nema ni jedne istaknute ličnosti iz redova b. demokratske i b. zemljoradničke stranke", a koje — navodi ta hrvatska štampa — ne bi imale ni potrebe da se grupišu na plemenskoj bazi kao „srpski front", pošto da se one nikad „nisu ni odrekle srpske tradicije..."

Drugim riječima te srbijanske stranke „koje se nisu odrekle srpske tradicije" imale bi životarenjem od svojih „srpskih tradicija" i u buduće da budu štafaža „hrvatskog fronta", vjeran saveznik a nikako opasan protivnik, koji bi takvim postao kad bi Srpske tradicije primijenio i u praksu dinamikom Starog Srpstva. Razumije se samo sobom kako bi onda stajala „snaga hrvatstva" dok se ima u vida brojčana relacija triju jugoslavenskih plemena („naroda") 6:3:1.

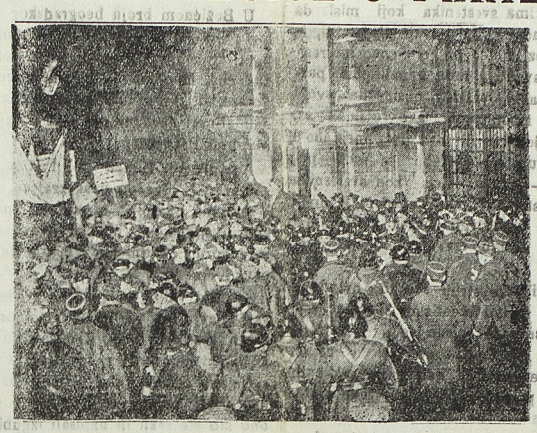
U mjesto daljnjeg izlaganja, zaključćemo riječima:

U straha — a i nevjere — velike su oči.

I: pored činjenice da nema ni jedne ekskluzivističke Srpske stranke i da o Srpskom frontu ne sanjaju čak ni gg. Davidović, Jovanović ni ostali korifeji „beogradskog dijela UO", kažemo i mi da zaista nema nikakvog stvarnog razloga postojanju „Hrvatskog fronta".

Lj. G.

DEMONSTRACIJE U PARIZU

Gradska opština otpustila je veći broj svojih poslužnika. Ova odluka izazvala je revolt nesamo otpuštenih nego i drugih radnika. Nezadovoljnici su priredili bučne demonstracije i zahtevali da se otpuštene ponovo uzme u službu. Demonstranti su pred većnicom došli u sukob sa državnom i opštinskom policijom kojoj je uspelo da demonstrante rastjera.

Rođendan Nj. Vel. Kraljice Majke

Danas slavi svoj 37 rodjendan Nj. Vel. Kraljica Marija—Majka.

Svoj rodjendan proslaviće u Londonu, gde se nalazi sa kraljevićem Tomislavom.

SVEČANO VENČANJE JULIJANE NIZOZEMSKE

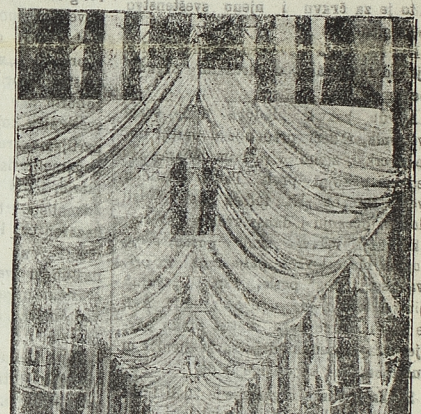
Haag, 8 januara (r) Prestonica Nizozemska osvanula je u svečanom ruhu. Grad je bio prepun svita iz svih krajeva države. Ulice kuda je imala proći svadbena povorka bile su svečano iskićene.

Kraljevska palača bila je dekorisana jelovim granama i srebrom. Glavna ulica koja vodi od dvora do centra grada, gde se izvršilo civilno i crkveno venčanje Nj. K. V. princese Julijane i princa Bernharda, koji je jučerašnjim kraljevskim ukazom dobio naslov „Kraljevsko Visočanstvo Princ od Nizozemske".

Svečanu povorka prolazila je gradskim ulicama burno pozdravljena od oduševljene mase.

Svi prestonički listovi popratili su ovu intimnu svadbu glorifikacijom nasljednici prestola.

Venčanju je prisustvovao Vojvoda od Kenta kao jedini član vladajućih kuća. Na ovoj svečanosti naročito je zapaženo prisustvo nemačkog opunomoćenog ministra u Haagu. Opunomoćeni ministar priredio je gala ručak u čast nemačkih gostiju. Ručku je prisustvovao i pretsednik nizozemske vlade g. Kolijno.

MUSOLINI ĆE POSJETITI BEOGRAD

Spiltski organ JRZ „Država" javlja ovu senzacionalnu vijest:

„Nova Kambana, od 30 decembra, donosi slijedeću vijest: U posljednje vrijeme odnosi između Jugoslavije i Italije stupili su u fazu velikog poboljšanja. Ima simptona da se mogu očekivati poboljšanja u trgovinskim vezama i izmjeni kulturnih ra- U Rimu se izražavaju nade da će u proljeće, kada g. Musolini učini posjetu Budimpešti, otići na nekoliko dana i u Beograd. Ovo saopćenje nije dobilo potvrdu sa zvaničnog mjesta."

Posle sporazuma na Mediteranu

London, 8 januara (r) Engleska i Italija će u najskorije vrijeme, započeti pregovore s Grčkom, Turskom i Jugoslavijom da i s njima urede odnose u Sredozemnom moru. Izmjenit će se diplomatske garancije, da se poveća međusobno povjerenje, a vjerojatno će na ovim pregovorima sudjelovati i Francuska. Po informacijama istog dopisnika razmišljaju sada u talijanskom ministarstvo vanjskih poslova o pitanjo tjesnaca. Izgleda međutim da će Italija prije toga nastojati da popravi svoje diplomatske odnose s Turskom. Pregovori s Jugoslavijom i Grčkom bit će mnogo lakši, jer u odnosu s ovima državama pokazuje se već mjesecima stanovito poboljšanje.

Sveštenik i politika

„Pravoslavlje“, organ Saveza eparh. udruženja srp. prav. crkve, u svome prvom broju donosi svoj članak. Kako ovo iz celosti vredi i za rimokatoličko svećenstvo prenosimo ga u celosti. Ur.

Poziv svećtenika je naiuzvišeniji, sveštenička je služba najsvetija i najkorisnija. Propovedati večne istine morala, ljubav prema Bogu i bližnjima, pravdu i slobodu, biti je zadatak sveštenikov. No kako služba političkoj partiji stoji prema tom bitnom sveštenikovom zadatku, slaže li se ili je u suprotnosti sa njim? Po mom mišljenju: ne slaže.

Kako će se propovedati pravda, kad se za ljubav partiskih računa često čini suprotno, kako će se propovedati ljubav kad je srce ispunjeno partiskom mržnjom; kako će se uzeti u zaštitu gonjeni, kad se gone partiski protivnici?

Kontradiktornost i isključivost između ova dva revnovanja očigledna su. Štogod se revnosnije sarađuje u partiji, toliko se više zapostavlja crkveno polje rada. Koliko se puta služba izostavi, samo da bi se stiglo na partiski zbor: i koliko je ljudi u te dane ostalo bez pastirske pouke samo zato što je pastir evanđelje Hristovo zamenio političkim problemom partije.

Radeći u partiji, ponekad više nego u crkvi svojoj, sveštenici često pomažu ljude, neprijateljski raspoložene i prema crkvi i prema sveštenika. Takvi će smatrati za svoju prvu dužnost da se sutra potegnu kamenom na crkvu i sveštenika, Zaboravljajući da su do narodnog poverenja došli preko leđa sveštenićkih. A to je za crkvu i njeno sveštenstvo najtragičnije.

Eto šta crkva i sveštenička služba dobija od revnovanja u partiskim organizacijama.

A do kakvih plodova dođe svaki sveštenik, rađeći predanije u partiji nego u crkvi, živim i realnim bojama izneo je pokojni prota Tadija Kostić u svome romanu „Na tuđem poslu“. Isti plodovi očekuju i danas svakog sveštenika koji ostavi „svoj“ posao, svoje Bogom blagosloveno polje rada i prihvati se „tuđeg“ posla, ostavi „svoju“ njivu u trnju, pa ode na „tuđu“. Ako se baš i izvuče neka korist preko partije, ona je neuporediva sa sveštenićkim gubitkom dok se do nje dođe.

Svaka partiska organizacija deli ljude na „jednomišljenike“ ili prijatelje i „protivnike“ ili neprijatelje. A sme li sveštenik da čini takvu podelu? Može li on u hramu da kadi samo „jednomišljenike“ a „protivnike“ da obilazi; ili da, obilazeći sve, deli blagoslov isključivo „jednomišljenicima“? Čim sebe partiski javno obeleži, on gubi ugled u očima političkih protivnika, od kojih mnogi zatvaraju domove pred takvim sveštenikom. A kad dotle dođe, onda je to strašno i žalosno: da duhovna čeda uskraćuju pristup u svoj dom duhovnom ocu, pastiru svojih duša.

Retki su slučajevi gde je sveštenik za svoju službu partiji nagrađen posiničkim mandatom, ili makakvim položajem. Tu se obično nađe dostojniji, neki opštinski ćata ili sudski praktikant. A sveštenika se bezobzirno najdrskije dovikuje: „dole s bakračetom“, ili „u crkvu pepe“ i „nećemo popove u skupštinu“. No često se njegov trud nagrađuje i proganjanjem iz stranke. I on, razočaran, napušta parohijsko polje, na kome je izgubio i ugled, i imetak, a često i zdravlje. Takvi posle savetuju mlađu braću da se klone rada u partiji, jer se on sveštenika gorko sveti. Takve savete možemo i danas čuti, a ima ih zapisanih od ranije braće. Od ovih poslednjih navešću samo izjavu nekadašnjeg rektora Prizrenske Bogoslovije, arhimandrita Ilarionag Vesića, koji je pripadao ondašnjoj liberarnoj stranci, iz koje je, posle dugogodišnjeg saradivanja, isključen. Ta izjava, ili bolje ispovest, glasi:

„Odavno sam došao do ubeđenja, da sveštenstvo oba reda, a naročito monaškog, treba da se povuče iz sviju političkih stranaka i da se posveti isključivo služenju sv. evanđelja“.

Možda ima sveštenika koji misle da na crkvenom polju nemaju šta raditi, te da se, bez štete po crkvene interese, mogu posvetiti i radu u političkim partijama. Takvi, valjda, misle da svoju dužnost ispunjavaju, ako otsluže sv. liturgiju jednom ili dva puta mesečno i ako izvršuju sve potrebe u svojoj parohiji. — Ako zaista kod sveštenika mogu postojati i takva ubeđenja, onda ne treba istraživati uzrok kritičnom i žalosnom stanju crkve i njenog sveštenstva.

Antireligijske struje sve više ovlađuju. Bezvjerje i indiferentizam prema Veri uhvatili su maha posle rata, a iz toga rezultira; otpadništvo od vere i crkve, prázńjenje crkava, napuštanje crkvenih obreda, porast kriminala svake vrste, nepoštovanje sveštenika itd.

Dok se protivnici vere i crkve udružuju i organizuju, samo da bi napad bio što jači, dotle se mnogi, koji od oltara žive, nalaze „na tuđem poslu“. I dok predstavnici religije zaboravljaju na sveju svetu dužnost, dotle sama duša pravoslavnog Srbina, koja je u sustini jako religiozna, reagira na udare antireligioznih pobornika. Iz te bogočežnjive duše pojavio se bogomoljački pokret, koji, organizovan, istupa protiv neprijatelja vere i crkve. Gde su ga sveštenici prihvatili i poveli, tu je zaživorio nov život. Ali još uvek ima sveštenika kojima je rad u političkim partijama preči i važniji od rada sa bogomoljcima. I ovi ostavljeni sami sebi lutaju: jedni odlaze u spiritiste, drugi u adventiste, treći u baptiste, četvrti u nazárenstvo itd.

Kako za crkvu i njeno sveštenstvo nastupaju sve sudbonosniji dani, to se sveštenički red ne sme zavaravati više već mora ozbiljno razmisliti o svom položaju i dužnostima. Crkveni brod treza sveardao čuvati i braniti. I ako će se odgovarati pred Bogom, istorijom i pokoljenjima. Zato bi sveštenstvo trebalo da napusti svako politiziranje i da partisku disciplinu zameni crkvenom disciplinom. Jer kad se partije budu napustile, nestaće onoga što nas najviše unižava u očima parohijana i što nas ometa u našem pravilnom radu; tada će mosal biti jači, pobožnost veća, a crkve punije sveta.

Dakle, ne treba da budemo partizani, već sveštenici, patriote i svoji. Svi misaoni ljudi danas znaju da sreća i napredak jednog naroda ne zavisi samo od parlamentarizma i političkih stranaka, već i od religijskih i moralnih pogođaba, na koje sveštenik, svojim držanjem i radom, može mnogo da utiče.

Kako je pitanje odnosa sveštenikovog prema političkim partijama jedno od vrlo značajnih i aktuelnih pitanja, dobro bi bilo da se ono uzme u razmatranje i diskusiju na sreskim konferencijama sveštenstva, kako je to već učinjeno na konferenciji sveštenstva iz namesništva gospićkog. Na tim konferencijama mi, mlađi sveštenici, imali bi prilku da o tom pitanju čujemo mišljenje starije, na tom polju, iskusnije braće, pa prema tome i podesimo držanje.

Azanja MLADEN S.MILOŠEVIĆ
sveštenik

POLITIČKI PREGLED

Povodom božićnih izjava mlađih političara „Vremenu“

Sugestije riješenja nutarnjeg pitanja i izgled nove političke konstelacije

Razgovor sa narodnim poslanikom gosp. M. Paštrovićem

U Božićnom broju beogradskog „Vremena“ izašlo je nekoliko izjava mladjih političara o pogledima na našu političku situaciju. Medju mladjima, koji su dali dopisniku „Vremena“ izjavu, nalazi se i dalmatinski narodni poslanik gosp. Ing. Manfred Paštrović.

Aš onaj dan, kad je Božićni broj „Vremena“ stigao u naše krajeve, naš se je urednik našao sa narodnim poslanikom gospodinom, ing. Paštrovićem. U razgovoru o tim izjavama g. poslanik nam je rekao:

— Evo vidite, kako je nezgodno davati izjave, ako ne izadje u novinama sve ono što ste rekli. Kad se pišu članci ili davaju izjave, redovito čitav sastav sačinjava cjelinu i ako Vam se nešto izpusti iz bilo kojih razloga, tada obično ono što ste rekli ili napisali izgubi smisao. Na pr. Ja sam, zamoljen od političkog urednika beogradskog „Vremena“ da mu dadnem moje poglede na politički razvoj situacije.

Politički urednik mi je postavio ovo pitanje:

— *Opšti pregled na današnju političku situaciju?!*

Ja sam doslovce ovo rekao:

— Politička situacija u Jugoslaviji razvija se u znaku hrvatskog pitanja. To je temeljno političko pitanje, koje dominira čitavim našim javnim životom. Mi ne možemo ni da mislimo, na normalan razvoj političkih prilika, a još manje na redovito funkcionisanje političkih stranaka, dok postoji srpsko—hrvatski spor i dok je neriješeno hrvatsko pitanje. Čitava naša politika i politički život, nažalost, razvijaju se u frontalnoj borbi pod parolama „Srbi na okup“ ili „Hrvati na okup“. Uz takove prilike potisnute su u pozadinu sva druga politička, socialna i ekonomska pitanja.

Pošto se u znaku tog velikog problema razvija život političkih stranaka u Jugoslaviji, to je i parlamentarni život samo odraz tog raspoloženja i tih prilika. Predstavništvo je izgubilo svoju važnost. Političke kombinacije su nemoguće, a borba se vodi na terenu, u širokim slojevima naroda, ne sa običnim političkim sredstvima, nego sa demagogijom, nasiljem i ostalim sredstvima, koja karakterišu borbu nacionalnih frontova.

Stoga mi — mislim jugoslavenski nacionalisti koji djelujemo u hrvatskom dijelu naroda — ne vidimo mogućnosti za normaliziranje prilika i za redovni politički i parlamentarni život, dok se ovo pitanje ne riješi u skladu sa raspoloženjem Srba, Hrvata ili Slovenaca ili bar dok se ne stvori jedan „modus vivendi“, koji će nam dati vremena da to pitanje postepeno rješavamo.

To je razlog s kojega bi mi pozdravili sporazumán gospodina Dra Mačeka sa Beogradom; bilo preko gospodina Dra Stojadinovića, bilo preko Ujedinjene Opozicije, bilo — preko obojice.

Nisam pesimista, ni po svojim godinama ni po svojoj prirodi, ali predvidjam vrlo teške posljedice, promatrajući našu unutarnju i vanjsku situaciju, ako odlučno, iskreno i brzo ne pristupimo rješenju ovoga pitanja.

— *Koje su Vaše sugestije za riješenje unutarnjih pitanja i za dalnji razvoj?*

Po mom mišljenju treba organizaciju države postaviti na potpuno drugu osnovu. Naš pokušaj sa Vidovdanskim ustavom nije uspio. [illegible] Treba uredjenje države postaviti na osnovicu, koja će biti odraz raspoloženja ogromne većine cijelog naroda. To ne znači, da država mora da bude uredjena onako kako većina Hrvata hoće, bez obzira na raspoloženje Srba, Hrvata i Slovenaca. Trebá naći jedan sistem državne organizacije i državne uprave, koji će u neku ruku biti srednja proporcionala raspoloženja svih političkih ekonomskih i socialnih komponenata u našem narodu, a koja će odgovarati prilikama i vremenu. Znam da je to teška, ali u ovako važnom i ovako odlučnom momentu nužna je iskrena saradnja sviju. Iz saradnje može da ispadne onaj, koji ili ne predstavlja nikoga ili — neće saradnju.

— *Kako bi trebalo da izgleda nova politička konstelacija?*

širite TRIBUNU

Moje je s toga mišljenje, da treba obrazovati koncentracionu ili neutralnu vladu, koja ima da donese u brzom tempu, političke zakone, u prvom redu novi, napredni i demokratski izborni red; te koja će nakon toga provesti slobodne izbore. Na novoj je skupštini, da pristupi onda definitivnom rješavanju svih unutarnjih problema.

Novi i slobodni izbori možda bi donijeli prinovu nove generacije u svim političkim strankama i grupacijama. Generacije, koja više pažnje posvećuje ekonomskim i socijalnim pitanjima, te koja s toga gledišta gleda i na državu i njezine funkcije. Možda bi se ti novi elementi, rodjeni i odgojeni u istim prilikama, lakše shvatili i sporazumili, te kolikogod bi eventualno u prvim momentima unijeli borbenost svoje mladosti u diskusiju, toliko bi opet mogli da djeluju pomirujuće sa svojim novim pogledima na život i državnu organizaciju.

Ima još jedan način, ali taj nebi bio u granicama postojećeg ustava i tražio bi „rješenje odozgo“. Kao narodni poslanik na to polje razgovora nemogu i neću da se upuštam.

Na svršetku moram da naglasim, da sam ja duboko uvjeren, da su Srbi, Hrvati i Slovenci jedan jugoslovenski narod i da iz čitavog razvoja toga naroda, kao kategorički imperativ, proizlazi nacionalna država — Jugoslavija. Malo dobre volje i ispravnog shvaćanja nacionalizma — koji znači valorizaciju duševnih i materijalnih snaga svih djelova naroda i svih krajeva zemlje, — pak se

Šibenik - GRADSKE VIJESTI - Split

Akademski ples Jug. akademičara

U utorak 5-I. u 21 sat u prostorijama Sokolskog doma, priredili su jugoslavenski akademičari svoj ples. U veoma ukusno dekoriranoj dvorani po dolaku g. komandanta mesta i g. pretsednika opštine sa „Kraljevim kolom" otvoren je ples. Dekor je izveo g. Soltišek uz pomoć svojih kolega akademičara.

Ples je u moralnom i materijalnom pogledu potpuno zadovoljio priređivače. Na plesu zapaženo je više zgodnih toaleta, a osobito jedna bela sa laganim dekolterom, koja se je isticala sa precizним i finim igranjem kola. (g)

Pravoslavni Badnjak

6 I u 3 sata p.p. doneseni su badnjaci sviju vojnih jedinica uz pratnju na Poljanu, gdje su napaljeni i blagoslovljeni. Povorka se sastojala iz 2 čete pešadije i 1 mornaričke — oficira na konjima te automobila sa badnjacima. Posle blagoslova uputile su se grupe u svoje komande, a oficiri sa pretstavnicima civilnih vlasti i građanstva u dom, gdje je održan blagoslov i prigodno slovo. Prisutni su bili pogošćeni, te su se zatim razišli. (g)

Da se ne zaboravi !

Tokom zadnja dva dana među ostalom postom primili smo od jednog velikog domaćeg rudarskog preduzeća pismo sledeće sadržine :

Tit. Uredništvu „Tribuna"
Šibenik.

Obzirom na *teška financijsko stanje i pomanjkanje gotovine*, prisiljeni smo radi svestrane štednje da Vam sa 1 januara 1937 godine otkažemo pretplatu na Vaš cijenjeni list, pa molimo da to izvolite uzeti do cij. znanja.

U uvjerenju da ćete shvatiti naš teški položaj i uvažiti otkaz pretplate, bilježimo sa osobitim

veleštovanjem....."

Nadalje smo primili natrag brojeve lista na kojima su stajale sledeće adrese :

Kovačev Pavao, agencija
Šibenik.
Mr. Ph. Ljubomir Montana
Šibenik.
Petar Sunara, posjednik
Šibenik.

☐ MINISTAR G. Dr. KOŽUL stigao je iz Zagreba u Šibenik. G. ministar Dr. Marko Kožul u društvu g. M. Bačinića pretsednika gradskog poglavarstva, te šefa tehničkog odeljka g. ing. Despota pregledao je novu carinarnicu. Posle podne odvezao se do kupališta „Jadrija" gdje je pregledavao tamošnje radove. G. ministar zadržati će se u Šibeniku do nedjelje.

☐ MINISTAR g. Dr. N. SUBOTIĆ stigao je u Sibenik gde će provesti pravoslavni Božić. U nedjelju odlazi u Beograd.

☐ GODIŠNJA SKUPSTINA M. F. D. „KOLA". U nedjelju u 10 sati u društvenim prostorijama održati će se glavna godišnja skupština Muzičkog Filharmoničkog društva „Kolo". Dnevni red : Izvještaj uprave, biranje nove uprave i eventualije.

☐ PRIVREDA ŠIBENIKA I SJEVERNE DALMACIJE U 1936 godini. O privrednom stanju Sibenika i Sjeverne Dalmacije kroz 1936 godinu Udruženje trgovaca u Sibeniku izradilo je opširan elaborat o stanju privrede, sa svim potrebnim izlaganjima i statističkim podacima.

Udruženje je ovaj izvještaj prosledilo Gradskom poglavarstvu i Trgovačko—Industrijskoj komori u Splitu.

☐ PLES NARODNE ŽENSKE ZADRUGE. Večeras u prostorijama Sokolskog Doma priređuje Narodna Ženska Zadruga svoj ples u korist siromašne dece. Za ovaj ples vršene su opsežne pripreme, što nas uverava da će biti mnogo charma i lepote, te će posetioci biti u mnogome iznenađeni.

☐ IZ NARODNE ŽENSKE ZADRUGE. Za dečju trpezu priložili su : gđa Frana Trinajstić 10 kg. žita mesečno ; grupa mladih inžinira, M. Borellii po Din. 100; Skočić Zorka, Anka Paut, Zora Matavulj, K. Beroš, R. Dominis, Tina Šupuk, ing. Ljubičić i K. Pasini po dinara 50; Knežević Zlatka i P. Sunara po dinara 30; Jović Draginja dinara 25; Tambača Ante, Jovanka Novak Vržina, Rita Nesanović, Zdenka Čošić, Anka Jurin, Murat i L. Šarić po dinara 20; Milka Bučić, Lela Šuhević, Darinka Katić, Ružičić i Lj. Tomov Grizogono po dinara 10; R. Slade dinara 5.

Uprava najljepše zahvaljuje.

☐ FINZI LENKA i OZNO GAVRO venča će se u nedjelju u 13 sati kod kuće, ul. Episkapa Milaša. Čestitamo!

Sastanak Banskog vijeća Primorske banovine

na 11 januara

Split, 8 januara.

Ban primorske banovine dr. Jablanović sazvao je na redovno zasjedanje bansko vijeće za 11 januara o. g. Na dnevnom redu nalazi se pretres predloga budžeta za 1937 38 godinu. Proračun banovinski predviđen je u svoti od 55 miliona dinara, dok je prošlogodišnji iznosio 37.5 miliona dinara. U ovogodišnji budžet ušlo je i izdržavanje osnovnih škola, koje sada sa općine prelazi na banovinu. U tu svrhu predviđena je svota od 5 miliona dinara. Za ostala povećanja od oko 10 miliona dinara predviđa se osam miliona dinara povećanje državne dotacije i dva miliona dinara od novih banovinskih nameta i to većinom na bauksit. (a)

Skupština Sokolskog društva

POZIV

za XLIII redovitu glavnu skupštinu koja će se održati u nedjelju dne 10 januara 1937 u 9 sati prije podne u prizemnoj dvorani Sokolskog Doma sa slijedećim

dnevnim redom :

1) biranje 2 ovjerov. zapisnika,
2) izvještaj funkcionera o radu društva i izvještaj revizora računa,
3) izvještaj društv. Odbora za Sokolsku Petrovu Petoljetku,
4) davanje razriješnice upravnom odboru,
5) raspravljanje o godišnjem proračunu,
6) biranje uprave društva revizora i Suda časti,
7) raspravljanje o unutrašnjem pravilniku društva,
8) slučajnosti.

Ako se u određeni sat ne skupi jedna trećina članova, poslije pola sata održava se ista skupština bez obzira na prisutan broj (§ 21.)

Glavnoj skupštini prisustvuju sa članskim pravom samo članovi koji su izvršili svoje obaveze prema društvu (§ 22).

Za trajanje pokušajnog vremena nema prijavljeni član ni pasivnog ni aktivnog prava glasa (§ 6).

ZDRAVO!

☐ ADVOKAT Dr. JOSIP BARBIERI u Splitu preselio se je i otvorio Kancelariju u HRVOJEVOJ ulici 8/II. Tel. 3 25. 4—1.

FILM MALA ŠIRLIKA

stekla je svoju slavu ne nameštanjem pred platnom, nego svojom prirodnom igrom bezazlenog i veselog deteta. Ona peva i pleše ko velika. Ona zna i da glumi ko renomirana filmska zvezda ili kakva primadona bine. Njeni su filmovi uvek puni humora, veseli i zabavni, ali i poučni.

U njima, u njoj naša deca nalaze ono što bi htela biti. Nalaze svoj ideal. Zato se deca oduševljavaju samo pojavom male „širlike".

Ona pliva u moru igračaka, ali ukazuje na ono kako deca mora da budu prema svojim roditeljima. Ona je simbol dobrog i dobro vaspitanog deteta i zato i deca i roditelji hoće da ju gledaju.

„ZLATNI UVOJGI", to je njen najveći, najlepši i najuspeliji film. U ovom filmu malo temple je na vrhuncu svoje slave.

Za njenu glumu Akademija filmske umetnosti podelila joj je nagradu „za najbolju glumu za 1935 godinu". Ali sva je ova slava ne zanima. Ona se njome ne zanosi. Ona je skromna devojčica.

„Zlatni uvoji" prikazuju se sutra u Kino „Balkan".

Za 30 dinara dobivate kod uprave Tribune Šibenik 10 kg. dobrog novinskog papira za omotavanje.

Tragedija božićnice teče dalje . . .

(Gorka istinita priča)

Otpušteni poljari i drugi siromašni općinski službenici u svetoj Božićnoj noći na ognjištima začađelim od dima jeli su crni hljeb natopljen suzama svojim i nezbrinutf dječice svoje... Dani prolaze i oni dalje plaču i očima nabreklim od suza ridaju u pustu i njemu zimsku noć, pitajući zdvojno : „Zar nema više lijeka za nas? Zar nema više srca za nas? Zar li je danas jugoslovenom biti toliki grijeh, da za nj više oprosta nema ?"

Gorka i grubá realnost života kaže im, da je grijeh njihov veći no onog razbojnika na križu, jer je i njemu oprošteno; „Uistinu ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u rajul" I zato uzalud ridaju, uzalud plaču...

Oca sirota već nema, spasitelja opć. imovine u Milni već nema! Nema u Milni više dobrog šjor Ljuba, koji za osvete aije znao, a njegova blagoslovljena ruka iz svojih vlastitih sretstava tješila je uvijek i svuda, gdje je utjehe trebalo...

Tragedija Božićnice se ne dokončava, već teče dalje, dalje...

Na Silvestrovo održana je prva sjednica nove)zabranog opć. vijeća. Na dnevnom redu su slijedeće glavne tačke: 1) ostavka vij. don A. Marušića, 2) promjena statuta opć. službenika, 3) otkaz službe kanc. činovniku J. Loziću.

Protiv ostavke don A. Marušić, ustaje vijećnik g. Marijo Borzati, čovjek osobitog poštenja i karaktera, motivirajući svoj stav potpuno opravdano: Predlažem da se ne primi ostavka vel. župnika, budući kad je isti imao vtemena, te se angažira i agistrira za listu današnje opć. uprave, sada je neophodno potrebit tu u vijeću, da brani i štiti nevoljne službenike, koje današnja uprava baca na ulicu. Njegov predlog, nažalost, nije primljen !

Druga tačka dnevnog reda jest promjena statuta opć. službenika. Statuti su izmenjeni tako da se činovnik, ako je 3 mjeseca bolestan, a nije stekao pravo na penziju, otpušta iz službe. Današnji opć. ljekar boluje sada od čira na želucu. Zato treba dulje liječenje, ali neka dobro broji dane da se ne navrše 3 mjeseca, jer po promjenjenim statutima mogao bi lako i on da doživi tragediju Božićnice 1936. On je inače i dugogodišnji starešina sokolskog društva u Milni.

Treća tačka dnevnog reda bila je otkaz službe kancel. činovniku J. Loziću, tajniku sokolskog društva u Milni. Otkaz je prihvaćen i on je sada na ulici. U par dana 2 žrtve u jednoj obitelji. Za 20 decembra otpušten mu otac stari redar, a poslije malo dana evo i sina na ulici. Dakle svršeno je ! Oče neka bude volja tvoja! Ali ne! Tragedija Božićnice teče dalje... Dok ovo pišem ulazi mi u sobu slijepi bivši opć. poljar, koji je primao 100 dinara mjesečne pripomoći od opć. uprave, te mi plačući kaže:

— Odbili mi gospodine potporu, a kći mi već 2 godine bolesna. Što ću sada da radim ?

Grozna je ovo istina, a još groznija bi bila kad bi ovaj slijepi starac bio pretstavljen u audijenciju nadzornim državnim vlastima, jer riječima se ne da opisati tragediju njegovu. Zorna istina je najbolja...

Dakle tragedija Božićnice ne dokončava se, već teče dalje, dalje... ić.

---

mi, u razmjerno kratko vrijeme, možemo da preporodimo. Trebà naći vjeru u sebe i u poziv svoga naroda, pa će rješenje svih problema izgledati i biti lakše, nego li što nam se to u ovim momentima opadanja političkog morala pričinja.

— Međutim je „Vreme" donijelo samo polovicu toga, pak naravski, da se čitava misao gubi. To vidite i sami !

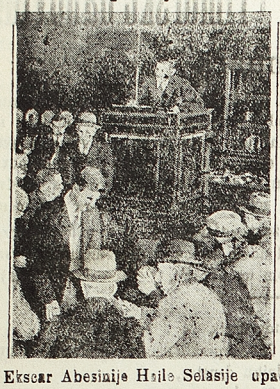
Nadalje smo upitali gosp. narodnog poslanika dali je njegovo razrješenje sa časti Banskog vijećnika možda u vezi sa njegovim položajem nar. poslanika.

G. Paštrović nam je kazao :

— Čast Banskog viječnika i položaj narodnog poslanika nije inkopatibilno. Razlog radi kojeg sam razriješen, do sada mi nije poznat. Mislim da treba tražiti razlog u političkim prilikama. (i)

MALA KRONIKA

Dragocenosti Negusa na prodaji

Ekscar Abesinije Hsile Selasije upada u materijalnu krizu. Da bi namakao novčića dao je da se javnim putem proda jedan mali deo njegovih dragocenosti. Naša slika prikazuje momenat proda e i natjecanja reflektanata.

Propast svijeta?

Kad se kaže da je neko nebesno tijelo udaljeno od Zemlje dva miliona kilometara za nas to izgleda fantastično, dok je za astronome obična stvar. Jedini je mjesec udaljen od nas 350.000 kilometara, inače komet koji se najviše približio Zemlji i to na „ciglih" 2,240.000 kilometara, bio je onaj koji je otkrio Seksel 1770 godine.

Međutim, prof. Delporte otkrio je u belgijskoj zvjezdarnici u Uklеu malu zvijerku koja se približila nama na dva miliona kilometara. To je upravo planetoid nazvan „1936 C A", on ima samo jedan kilometar u promjeru. Sada je opet nesto, ali po nekim računanjima nije isključeno da će doći u zonu zemljine privlačnosti. U tom slučaju doživili bismo strašan pad meteora, kao što je to nekad bilo u Arizoni i Sibirlji.

Duvanske pastile

Jedan austriski hemičar pronašao je takozvane pastile, pomoću kojih on želi da oslobodi od neprijatnih posljedica pušenja sve strašne pušače. Ove duvanske pastile se prave po veoma kompli kovanom hemijskom postupku i iz duvana, koji se spaljiva u jednoj peći, izvlači se sav nikotin, tako da je duvan potpuno postao neškodljiv. Ove pastile stavlja pušač u lulu kao i običan duvan. Ali ovaj dim ne sadrži više nimalo nikotina.

Oglašujte u „TRIBUNI"

„OSVITOVA" glavna godišnja skupština

3. I. održana je glavna godišnja skupština „Osvita". Skupštinu je otvorio pretsednik kluba g. Dr. Ivčić. Posle njega podnešeni su izvještaji ostalih članova uprave, koji su jednoglasno primljeni od prisutnih članova. Posle apsolutorija staroj upravi, izabrana je nova na čelu sa g. Dr. Ivčićem i referentima gg. Dr. Kapitanovićem i Koštom te 38 odbornika. Na prvoj sednici, koja će se održati ovih dana sastaviti će se cela uprava.

Prema izvještaju g. referenta u prošloj godini „Osvit" je odigrao 35 utakmica. U 25 je utakmica pobedio, 9 izgubio, a 1 je igrao neodlučno. Gol diferenca ovih utakmica bila je 110:50 u „Osvitovu" korist, što pokazuje jedan lep napredak ovog kluba.

Najinteresantnija utakmica odigrana u 1936 god. bila je sa zagrebačkim klubom „Gradjanski" u kojoj je „Osvit" zasluženo iznio pobedu nad protivnikom sa rezultatom od 2:1.

Također je g. referent u svom izvještaju pladirao da se dobavi jednog trenera za nastupajuću godinu pa makar i povremenog, ako klub nebi bio u stanju držati jednog stalnog. Ova namisao g. referenta toplo je primljena, jer svi svesni sportaši znaju od kolike je važnosti za napredak i formiranje jedne momčadi dobar trener.

Blagajnički izvještaj dokazuje da je klub aktivno radio u prošloj godini. U spelo se je podmiriti skoro sve stare dugove. Nekoji zaostali i novi dug napravljen za ogradu i uređenje igrališta nastojati će se likvidirati u toku 1937

Najavljena utakmica „Hajduk"—„Osvit" odigrala se je 6 t. mes. u Splitu. Ligaški klub pobedio je „Osvita" sa 3:1 Ovo je zadovoljavajući rezultat za „Osvita". — (g)

»Šibenik« — »Split«

1:0 (1:0)

6 t. mes. odigrana je utakmica „Šibenik"—„Split" na igralištu u Crnici, sa pobedom domaćih.

Igra je bila dočra, kod momčadi vidio se je jak elan. Split je bio u premoći. Kod domaćih najbolji je bio vratar Pekas, koji je spašavao opasne situacije. Gol je dao mladi igrač Erak (levo krilo) koji mnogo obećava. Halfovi nisu bili dobri, a pogotovo halfcentar. Uža obrana bila je kod obiju momčadi dobra. G. Maričić sudio je objektivno. (g).

Privredni pregled

PORESKA UPRAVA U ŠIBENIKU dala je ovu objavu:

Čl. 1 Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o skupnom porezu na posl. pov. br. 1393 od 16. XII 1936 (Službene novine br. 259-LXXIV od 22. XII 1936) stavljeno je u dužnost proizvadjačima robe podležne skupnom porezu na poslovni promet, koji ovu robu stavljaju u promet preko drugih pravnih ili fizičkih lica, kao i ovim licima, da postojanje interesne zajednice, čiji su uslovi predvidjeni u napomenutom čl. 1 Uredbe, prijave nadležnoj Poreskoj upravi u krajnjem roku od 15 dana od dana stupanja na snagu uredbe, t. j. do zaključno 6 januara 1937 godine.

Pozivlju se svi proizvadjači podložni plaćanju skupnog poreza na poslovni promet koji imaju takovu interesnu zajednicu sa kojim drugim pravnim ili fizičkim licem, preko koga stavljaju robu u promet, kao i ovaková lica, da svoje prijave o postojanju interesne zajednice podnesu ovoj Upravi najdalje do gornjeg datuma.

Poreski obeznici skupnog poreza proizvadjači, kao i lica sa kojima stoje u interesnoj zajednici koji se oglase da podnesu prijavu, ili je ne predadu o odredjenom roku, kazniće se svaki posebno novčanom kaznom od Dinara 50.000—300.000., poree eventualne kazne zbog poreske utaje. Kaznu izriče ova Uprava.

TRGNVAČKI PAKETI ZA ITALIJU. Trgov. industrijska Komora priopćuje svima zanimanicima, da prema saopštenju Medjunarodnov poštanskog biroa u Bernu, svi paketi sa trgovačkom robom za Italiju treba da su snabdjeveni duplikatom fakture na će koju pošiljač paketa staviti svojeručni potpis i datum.

Osnovana 1907. godine

BANKA I ŠTEDIONICA

d. d.

KRAPINSKE TOPLICE

Filijala u ZAGREBU

Martićeva ulica 27.

PRIMA upise na obročne tjedne **STEDNJE**

uz vrlo povoljno ukamaćenje! U vezi sa BESPLATNIM OSIGURANJEM

PODMIRUJE ZAJMOVE

državnim, samoupravnim činovnicima i službenicima, oficirima, narednic., penz., privatnicima i t. d.

Za sve upute obratite se izravno na zavod.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p. (uvrštava se najmanje 2 puta)

Priopćeno po retku D 10 — Oglasi poštarifi

Kupujem čamac srednje veličine, jedriliu. Ponude na upravi lista pod „čamac".

U pažnji cij. građanstvu! Unajmljivanje stanova i soba, prodaja ili kupnja, traženje namještenja ili namještenika najuspješnije se postizava oglašivanjem u malom oglasniku najsnijih novina. Mali oglasnik za „Tribunu" može se predati preko cijelog dana u administraciji našeg lista: Šibenik, ul. Episk. Miaša; Split, Marulićeva 1/II.

KUPUJEM Bankovne knjižice, Zlato i Briljante. „Nakit" posredovanje za nabavu zajmova, Split — Kresimirova 3.

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA TVORNICA SANDUKA - SIBENIK Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

RASPRODAJA

U subotu 16 ov. mj. prodavati će se u 15 sati poslije podne kod Sreskog suda u Biogradu n m inventar Općinske štedionice Biograd n-m u stečaju kao: kasa, veliki željezni ormar, pisaći stolovi, strojevi, pulti i razni ostali predmeti.

Istodobno dtažbovati će se i razno pokućstvo, jedan pribor i drugi predmeti vlasnosti dužnika gornje stečajne mase.

Upravitelj stečajne mase

Prvić

Biranje seoskog glavara

6. I. u 9 sati vršen je izbor seoske uprave za sela Prvić-Luka i Sepurine. U Sepurinama, rodnom mestu načelnika g. Antića, postavljeno je bilo 5 lista, a pri biranju došlo je do nesuglasica, te su liste pocepane. Budući je pretila opasnost sukoba, biranje je obustavljeno.

U Prvić-Luci izbor je završen mirno, ali sa velikim porazom „vođa". Lista mladih na čelu sa Markom Livičem dobila je 101 glas naprama 46—47 glasova za listu Fausta Zante, blagajnika kotarske organizacije biv. HSS. Grupa g. Marka Livića nazvana je sa strane „starijih" — komunističkom — bezvjerskom itd.

Mi nacionalno orjentisani, gledamo kako se „braća" medusobno bore, da se dočepaju vlasti, pa da počnu da terorišu druge koji nebudu plesali kako oni sviraju. Za dokaz služi govor jednog od vodstva prigodom opstinskih izbora.

(Tijat)

Štampani su novi formulari: MOLBA ZA SMANJENJE DUGA — za molbe koje se upućuju Sreskim sudovima.

Formulari — tiskanice mogu se dobiti za cijenu od 1.- din. po komadu kod Tisk. E. Vitaliani i Sin Šibenik.

UMOLJAVAJU SE

g.g. pretplatnici da kad šalju pretplatu za naš list da to šalju na ček. rač. br. 46.798, a ne na ček. rač. br. 38.114, jer nastaje smetnja kod knjiženja.

Podmirite pretplatu!

OSVRT NA KNJIGU

Inž. M. Martinis „Svjetska kriza i urbanizacija naroda" Sárajevo 1936.

Mnogobrojna je literatura koja se bavi današnjom svjetskom krizom, ali su rijetke publikacije koje su temeljito i naučno obradile problem.

U red potonjih spada svakako i brošura istaknutog intelektualca i borca, bivšeg radničkog povjerenika za Dalmaciju, inž. M. Martinisa „Svjetska kriza i urbanizacija naroda". To su faktično njegova predavanja na Pučkom sveučilištu, održana početkom marta prošle godine.

Pisac je svjetski problem krize prikazao veoma originalno i naučno, kao sintezu i rezultantu svih ekonomskih, socijalnih i duševnih sila. Na osnovu statističkih podataka dolazi pisac do zaključka da se neproduktivni dio narodne ekonomije razvija od davnine na račun njezinog produktivnog dijela, a ispoljava se najjasnije u sve većoj aglomeraciji pučanstva po gradovima. S neproduktivnim dijelom raste i osiromašenje većine pučanstva sela i gradova.

Diagnoza svjetske krize vodi pisca do logičnog zaključka da se kriza radikalno može riješiti jedino dezurbanizacijom gradova i ruralizacijom sela. Dezurbanizacija je pogodovanc modernom motorizacijom saobraćaja, a još više zahtjevima uspješne vazdušne odbrane. Pisac je jedan od rijetkih stručnih publicista koji je u raznim člancima još nazad godina upozoravao na veliku opasnost zračnih napadaja i potrebe da se urbanizam gradova ima prvenstveno prilagoditi vazdušnoj obrani. Današnji građjanski rat u Španiji još više potvrdjuje predvidjanja pisca.

Val skupoće koji se zadnjih mjeseci jače ispoljio u našoj državi također potvrdjuje tezu pisca da se pravo blagostanje širih slojeva pučanstva može poboljšati jedino i isključivo dezurbanizacijom i reralizacijom, a da su druga sretstva samo prividnog i kratkotrajnog dejstva.

Brošura donosi u začetoj formi i stilu mnogo podataka, analogije i originalnih ideja. Radi aktuelnosti i važnosti problema u interesu je svih slojeva: činovnika, radnika, bankara, uopće svih privrednika, da se upoznadu sa sadržajem knjige. Bilo bi škorisno i od općeg interesa kad bi se istaknuti privrednici javnom diskusijom osvrnuli na istaknute i tretirane probleme u brošuri. Dr. F. L.

Direktor: HAMILKAR VITALIANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOSLAV J. LORINI — Štampa: Tiskara E. Vitaliani i Sin, Šibenik — Platiše i tuženu Sibenik